

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านดอนวิทยาคารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผล

การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านดอนวิทยาคารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 แบ่งการวิจัยเป็น 2 ระยะ คือ

1. สภาพปัจจุบันปัญหา กระบวนการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยใช้กระบวนการประชุมระดมความคิด พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมวินัยด้านการแต่งกาย ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย ด้านการตรงต่อเวลา และด้านการทิ้งขยะให้ถูก ซึ่งเกิดจากนักเรียนขาดจิตสำนึกที่ดีในการแต่งกายในการรับผิดชอบต่อหน้าที่และดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายมีพฤติกรรมเปลี่ยนแบบตามสมัยนิยมซึ่งมีเพียงบางส่วนและมักจะเป็นนักเรียนในกลุ่มเดิม ๆ

2. การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เป็นการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาการพัฒนาการดำเนินการ และการป้องกันปัญหา ในครั้งที่ 1 แนวการดำเนินงานยึดกรอบ กลยุทธ์ 3 กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยได้แก่ กิจกรรมเสริมสร้างนิสัย โดยการสร้างข้อตกลงร่วมกันในการแต่งกายและการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้ตรงต่อเวลา กิจกรรมสัมพันธ์ บ้าน โรงเรียน ชุมชน และ 3) การนิเทศติดตามผล จากการดำเนินกิจกรรมโดยสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยให้เกิดความตระหนัก รวมทั้งขอความร่วมมือในการส่งเสริมและพัฒนาวินัยนักเรียนซึ่งก็ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ก่อนการพัฒนา พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนนักเรียนชายไม่ชอบสวมถุงเท้า เหยียบส้นรองเท้า ปล่อยให้ชายเสื้อ รวมทั้งแต่งกายไม่เหมาะสมกับโอกาส และกิจกรรมที่โรงเรียนกำหนด มาโรงเรียนไม่ทันเข้าแถวประกอบกิจกรรมหน้าเสาธงตอนเช้า หรือมาทันแต่ไม่ยอมมาร่วมกิจกรรมชอบหลบอยู่ตามอาคาร หรือยังไม่เข้ามาในบริเวณโรงเรียนยังหลบอยู่ตามร้านค้าหรือบ้านของเพื่อนนักเรียนที่อยู่ใกล้ ๆ โรงเรียนเข้าห้องเรียนช้าส่งผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากการดำเนินการพัฒนาในครั้งที่ 1 พบว่า

2.1 ด้านการแต่งกาย นักเรียนกลุ่มเป้าหมายพัฒนาตนเองดีขึ้นสามารถปฏิบัติตนในการในการแต่งกายให้ถูกต้องตามตามระเบียบโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร ว่าด้วยเรื่องการควบคุมความประพฤตินักเรียน พ.ศ. 2556 ข้อที่ 14 ว่าด้วยระเบียบว่าด้วยการแต่งกายของนักเรียน นักเรียนแต่งกายได้ถูกต้องตามแนวปฏิบัติของโรงเรียนทั้ง 5 วัน คือ วันจันทร์แต่งกายด้วยชุดนักเรียน วันอังคารแต่งกายด้วยชุดพลศึกษา วันพุธแต่งกายด้วย ชุดลูกเสือ - เนตรนารี วันพฤหัสบดีแต่งกายด้วย ชุดนักเรียนวันศุกร์แต่งกายด้วยชุดพื้นเมือง แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สะอาดมากขึ้น ถูกต้องตามระเบียบมากขึ้น ผู้ปกครองเอาใจใส่การแต่งกายของนักเรียนในปกครองมากขึ้น นักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 82.14 มีพัฒนาการในเรื่องการแต่งกายดีขึ้นมาก แต่ก็ยังมีนักเรียนชายจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 ที่ชอบเหยียบส้นรองเท้า ชอบปล่อยชายเสื้อ ไม่สวมถุงเท้า รองเท้า

2.2 ด้านการตรงต่อเวลา นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมมารีวินัยด้านการตรงต่อเวลาเป็น ที่น่าพอใจ นักเรียนกระตือรือร้นในการมาโรงเรียนแต่เช้าเพื่อมาให้ทันร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง ส่วนการส่งงานนักเรียนสามารถทำงานได้สำเร็จตามที่อาจารย์กำหนด เข้าร่วมกิจกรรมสวดมนต์ตรงเวลา และเข้าร่วมกิจกรรมอื่นของโรงเรียนตามเวลาที่นัดหมาย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 82.14 แต่มีนักเรียนจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 ที่ยังมาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ทันตามเวลาที่ครูนัดหมาย เข้าห้องเรียนช้าและบางครั้งชอบหนีเรียน ถึงแม่เพื่อน ครู และผู้ปกครองได้เตือนแล้วแต่ก็ยังแสดงพฤติกรรมดังกล่าวอยู่บ่อย ๆ

จากผลการพัฒนาในครั้งที่ 1 ที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายการวิจัย กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจึงได้ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาต่อในครั้งที่ 2 คือ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยโดยใช้กิจกรรมพัฒนาวินัยนักเรียน (เชิงบวก) และ การนิเทศติดตามผล ซึ่งผลจากการพัฒนาพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านการแต่งกายและด้านการตรงต่อเวลา เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น นักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 96.42 มีการพัฒนาตนเองดีขึ้น ในด้านการแต่งกายนักเรียนแต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน นักเรียนชายไม่เหยียบส้นรองเท้าและไม่ปล่อยชายเสื้อในขณะที่อยู่ในบริเวณโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน นักเรียนหญิงไม่ใช้เครื่องประดับที่มีราคาแพง และด้านการตรงต่อเวลานักเรียนสามารถปฏิบัติตนในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ทันเวลาหรือภายในเวลาที่กำหนดนัดหมาย เช่น การตรงเวลาในการเข้าแถวหน้าเสาธง การปฏิบัติก่อนเข้าห้องเรียน รวมไปถึงการเข้าเรียนหรือการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับผู้อื่น และตรงเวลาที่นัดหมายนักเรียนมีความสุขในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น

สรุปผลการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายและด้านการตรงต่อเวลาศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียน บ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของเคมมิสและแม็กแท็กการ์ด ตามกรอบกลยุทธ์ กิจกรรมการประชุมระดมความคิดการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย และการนิเทศติดตามผล เมื่อดำเนินการได้ 2 ครั้ง ปรากฏว่า

นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพัฒนาการในด้านการแต่งกายและด้านการตรงต่อเวลาดีขึ้นส่งผลให้การวิจัยสำเร็จบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

อภิปรายผล

การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านดอนวิทยาคารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ก่อนการพัฒนาสภาพปัจจุบันปัญหา กระบวนการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 นักเรียนมีพฤติกรรมวินัยด้านการแต่งกาย ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย ด้านการตรงต่อเวลา และด้านการทิ้งขยะให้ถูก ซึ่งเกิดจากนักเรียนขาดจิตสำนึกที่ดีในการแต่งกายในการรับผิดชอบ ต่อหน้าที่และดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายมีพฤติกรรมเปลี่ยนแบบตามสมัยนิยมซึ่งมีเพียงบางส่วนและมักจะเป็นนักเรียนในกลุ่มเดิม ๆ สอดคล้องกับ กิติพงษ์ ศรีคะรัตน์ (2551 : 103-105) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนวัดหินมงคล อำเภอจักษ์ราช จังหวัดนครราชสีมา ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันปัญหาโรงเรียนวัดหินมงคล อำเภอจักษ์ราช จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูยังขาดการสอดแทรกความมีวินัยในตนเองให้แก่ นักเรียน นักเรียนขาดความตระหนักไม่เห็นความสำคัญและมีจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบต่อ ความซื่อสัตย์ และความสามัคคี รวมถึงระบบการติดตามตรวจสอบ การนิเทศการ ประเมินผลแบบทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ขาดประสิทธิภาพ พิชัย อันปัญญา (2552 : 76) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระเบียบวินัยระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านสองนางโย สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผลการวิจัยพบว่า สภาพก่อนการพัฒนา นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านสองนางโย มีพฤติกรรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย ใน 3 ด้าน คือ ด้านการต่อต่อเวลา ด้านความสะอาด และด้านการแต่งกายไม่เหมาะสม

2. การพัฒนาในครั้งที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 2 วิธีการ ได้แก่ 1) การประชุมปฏิบัติการ 2) กิจกรรมเสริมสร้างวินัย โดยได้ดำเนินการตามกิจกรรมเสริมสร้างนิสัย โดยการสร้างข้อตกลงร่วมกันในการแต่งกายและการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้ตรงต่อเวลา และกิจกรรมสัมพันธ์ บ้าน โรงเรียน ชุมชน 3) การนิเทศติดตามผล พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้พัฒนาตนเองในด้านการแต่งกายและด้านการตรงต่อเวลาดีขึ้น จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 82.14 จากนักเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 56 คน ซึ่งผลการพัฒนาไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยค้นคว้าจึงได้ประชุมร่วมกันและสรุปว่า ต้องดำเนินการพัฒนาต่อในครั้งที่ 2 ต่อไปซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จีระศักดิ์ จำปาโพธิ์ (2551 : 89-90) พบว่าการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียน ทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 25 คน มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นทุกพฤติกรรมตัวบ่งชี้ แต่ยังมีจุดอ่อนในเรื่องการทำการบ้านด้วยตนเองไม่ลอกเพื่อน การแสดงกิริยา วาจา เรียบร้อยถูกกาลเทศะ การ

เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม การช่วยงานในกลุ่ม การพูดจาไพเราะ และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ควรจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยการเพิ่มระยะเวลาของการจัดกิจกรรมให้มากขึ้น และดำเนินการอย่างสม่ำเสมอตลอดไปการพัฒนาในครั้งนี้ 2 โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนากิจกรรมพัฒนาวินัยเชิงบวก โดยดำเนินกิจกรรมระหว่างวันที่ 26 กรกฎาคม 2556 ถึง 20 สิงหาคม 2556 พบว่า ในการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย และด้านการตรงต่อเวลานั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ครู ผู้ปกครอง เพื่อนจะต้องการให้ความรักความอบอุ่น และแนวทางที่ชัดเจนที่สอดคล้องกับความต้องการตามพัฒนาการแต่ละช่วงวัย และเป็นการสอนในสิ่งที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจของเด็กๆ เพื่อให้ถึงเป้าหมายระยะยาวที่เราตั้งไว้ การสร้างวินัยไม่เกี่ยวกับการลงโทษ แต่เป็นการแก้ปัญหา ซึ่งต้องใช้สติคิดพิจารณาและใช้การฝึกฝนให้เคยชินซึ่งจากการพัฒนาวินัยเชิงบวกอย่างต่อเนื่องทำให้นักเรียนลดการต่อต้านกฎระเบียบของโรงเรียนในด้านการแต่งกาย และด้านการตรงต่อเวลาลง นักเรียนยอมรับเมื่อทำผิดจริง ๆ และปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้นหลังจากได้รับการพัฒนา จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 91.30 ส่งผลให้พัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายและด้านการตรงต่อเวลาบรรลุผลตามเป้าหมาย นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นทุกพฤติกรรมตัวบ่งชี้ แต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิมลวรรณ พรหมกัตัญญ (2550 : 130-131) พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบ ทำให้นักเรียนทั้งหมดมีความรับผิดชอบในการแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน ความรับผิดชอบตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในภาพรวมดีขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิชัย นครราช (2548 : 83-84) พบว่าการพัฒนาเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบของนักเรียน นักเรียนแต่งกายได้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน มีความรับผิดชอบตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายแสดงว่าการพัฒนาเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมนักเรียนตัวอย่าง กิจกรรมห้องเรียน ตัวอย่างและกิจกรรมการเยี่ยมบ้านสามารถพัฒนาวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบทั้ง 3 ด้านได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการตรงต่อเวลา ควรได้รับความสนใจจากผู้เกี่ยวข้องเป็นพิเศษ

1.2 การพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนต้องเป็นแบบอย่างที่ดี กระตุ้น สอน เตือนสตินักเรียนด้วยเหตุผลอย่าเพิกเฉยเวลาเห็นนักเรียนทำผิด

1.3 ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยควรติดตามผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทั้งในระดับโรงเรียน ในชุมชน และในครอบครัวของนักเรียน เพื่อนำผลมาปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนมากยิ่งขึ้น

1.4 ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนและนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานให้มากขึ้น ไม่ว่าจะกำหนดนโยบาย การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานในโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษากลยุทธ์และกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาวินัยนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์และกิจกรรมแปลกใหม่และน่าสนใจและให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินกิจกรรมตามแผน และประเมินผล

2.2 การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยควรศึกษาสาเหตุที่แท้จริงของนักเรียนแต่ละบุคคล ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีสาเหตุที่แตกต่างกัน ถ้าทราบสาเหตุที่แท้จริงจะทำให้แก้ไขปัญหาได้

2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในด้านอื่น ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY